

YÜZ YILDA “ÇOCUK VE GENÇLİK ADALET SİSTEMİN” DE HALEN “1.5 MİLYON” LEKELENEN VE KURBAN EDİLEN ÇOCUKLAR

SHU Nihat Tarımeri

Çocuk sorunu ,öncelikle insanlık sorunudur. Evrenseldir.

“İnsan olma” içindir.

Ancak hepimiz çocukları ciddiye almıyoruz.Çocuklar için bayram ve bazı kutlamalar dışında şimdiye kadar hiçbir şey yapmıyoruz.

Üstelik sen bilmezsin diyerek, sözünü de kesiliyor.

Sömürüyoruz.Bedenleri dahil ne yazık ki her açıdan ve her ortamda istismar ediyoruz.

Buna sözde sorumlularda dahil..

Çocuklarımız gelecektir derken çocukların korunması adına bir çok açıdan zalimlikler de yapıyoruz.

İki yüzlülük içindeyiz..

Yok senede bir gün çocuk bayramı kutlayarak kandırıyoruz.

Yok ,çocuk hakları diye çocuklara akıl üretilirken araç olarak kullanıyoruz.

Sayıları ve gerçekleri bile dürüstçe ele al(a)mıyoruz.Yanıltıyoruz...

Halbuki çocukların özellikle korunması adına 2005 yılından beri 5395 sayılı “Çocuk Koruma Kanunu (ÇKK)” dan bahsediyoruz Fakat çocukları korumak yerine cezalandırmaya adaklanmış bir kanun söz konusudur. İçi zehir ,dışı çikolata gibidir..Bu arada çocuklar için yaşatılan ve yaşanan bazı sorunlar her sene TUIK tarafından da yansıtılmaktadır. TUIK göre Türkiye de 23 milyon çocuk ile ilgili bilgiler, Adalet hizmeti açısından da ilgilidir. Bu bilgiler arasında “*Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocuk İstatistikleri, 2022*” ile ilgili bilgiler TUIK tarafından 2.8.2023 tarihinde duyurmuştur. ¹ Çocuklar için yüz yıl içinde geldiğimiz noktanın da bir yansımasıdır. Önümüzdeki yüzyılın nasıl olacağını da gösteren bilgilerdendir.

Diğer taraftan Suriyeliler dahil Türkiye ye sığınan 7 milyona yakın kişilerin yarısının çocuk olması da gerçeklerdendir.Sayıları ise yansımamaktadır. Ayrıca 6.2.2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli deprem sonrası 5 milyona yakın çocuklarında birlikte ele almasını gerekmektedir. Bu bilgi ile birlikte görüldüğü gibi güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocukların karıştığı olay sayısının 2022 yılında, 2021 yılına göre %20,5 oranında artarak toplam (601 bin 754) olduğundan bahsedilmektedir.Bu sayılar yeniden haberlere düşmüştür. Haberlere göre bu olaylardan çocukların (259 bin 106)'sı mağdur olarak, (206 bin 853)'ü suça sürüklenme sebebiyle (kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiasıyla) ikisi özellikle ÇKK ile de ilgilidir.ÇKK ile “*korunma ihtiyacı olan çocuk*” ve “*suça süreklenen çocuk* “ gibi garabet tanımla “*çocuk adalet sistemi*” de öne çıkmıştır.

İkisinin dışında 100 bin 490'ı bilgisine başvurma amacıyla, 16 bin 499'u kayıp (hakkında kayıp müracaatı yapıp daha sonra bulunan) olması sebebiyle, 12 bin 684'ü kabahat işlediği iddiasıyla, 6 bin 122'si bu nedenlerin dışında kalan diğer nedenlerden dolayı güvenlik birimlerine geldi veya getirilmesinden bahsedilmektedir. Bu sayılara ek olarak Türkiye deki sosyal yardım uygulamalarını ve yapılarında Avrupa Sosyal Şartının 13 ve 14 maddeleri kapsamında koruma boyutunun birlikte ele alınmasını gerekmektedir.

Özellikle Türkiye de çocuk adalet sisteminde bahsedilirken soruşturma süreci için “adli polis” şeklinde evrensel ve hukuksal birimin olmaması ; polis ve jandarma tarafından yürütülen güvenlik boyutunun ele

1<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Güvenlik-Birimine-Gelen-veya-Getirilen-Cocuk-Istatistikleri-2022-49662>

alınması TUIK için bir bilgi kaynağı olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca gençlik kriminolojisi önemli bir bilimsel eksikliktir. TUIK tarafından yapılan duyuru aynı zamanda çeşitli haberlere² ve TBMM açısından soru önergelerinin hazırlanmasına yardımcı olunmaktadır.

Bugünlerde yeniden haberlere yansıyan bilgilere göre 2022 yılı için “148 055” (% 71) i 15-17 yaş gurubu olmak üzere (206 bin 853'ü ise “suça sürüklenme” gibi absürt bir yanıltma da öne çıkmaktadır. Aslında adil yargılama hakkı bağlamında masumiyet karinesine aykırı olmasına rağmen dikkat edilmeyen önemli bir konu hem toplumsal hemde hukuksal açıdan önemli bir ayıptır. 29 Ekim 1923 de Türkiye Cumhuriyeti ‘nin yüzüncü yılını kutlarken, çocuklar için yüz yıl içinde gelinen nokta daha da ayıptır. Çocuklara karşı utanılmasını gerekmektedir.

Özellikle de 2005 yılından beri kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiasıyla söz konusu çocuklar bu yanıltmayla birlikte haberlere de yansıtılmıştır. Özellikle 2018 yılında 152.000; 2020 de 114.000 ve de 2021 yılında 133.000 çocuktan 2022 yılında 206 853 sayı yükselmesi görsel ve yazılı medya tarafından ilgi göstermiştir. ÇKK a göre “suça sürüklenen çocuklar” şeklindeki garabet tanımla ilgili bilgiler arasında 2021 yılına göre % 64 oranda artış söz konusudur. Ayrıca suç iddiasıyla güvenlik birimine gelen ve bunların arasında % 71 oranı 15-17 yaş grubundadır. 2022 yılı için 206 bin 853 çocuk, tablolara yansımakta olup birlikte ele alınmayı gerekmektedir.

Aslında ortada “**gençlik suçluluğu**” gibi özel bir sorun öne çıkmaktadır.

Buna yönelik 2021 ve 2022 yılındaki bilgiler arasında söz konusu çocuklardan %37,8'i (78.268) günümüzde okul ortamı dahil “akran zorbalığı” gibi davranış açısından “yaralama” sayısı ile ilgilidir. 19 milyon çocuğun öğretim sistemde yer aldığı düşünülünce bu sorunun çok çok küçük bir resmidir. 2021 e göre artış oranı ise % 60 dır. Yine bunların arasında % 25,2'si (52.084) hırsızlık olup 2021 e göre artış ise % 70 dir. %4,5'i ise (9.304) uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak, satmak veya satın almak ile ilgili olup 2021 yılına göre % 72 oranında bir artış öne çıkarken bazı sorunların sosyoekonomik açıdan yaşanan gelişmelerle paralel olduğu görülmektedir. (8 400)'ine ise tehdit suçları ile ilgilidir, 2021 yılına göre artış oranı ise % 66 dır.

Yine açıklanan tablolara göre 2021 yılına göre “yağma” ile ilgili sayı 2 418 olup 2022 yılında bu sayı 5 064 e çıkmış olup artış oranı % 110 ; Mal varlığına karşı suçlar açısından 2021 yılında 1 891 olan sayı 2022 için 3217 e çıkmış olup % 69 oranında bir artış söz konusudur. Cinsel suçlar ile ilgili olarak 2021 yılında ki 4 998 iken 2022 yılında ise 7 874 e ulaşmış olup % 64 bir artış söz konusudur. Toplumsal olaylar ise 683 den 1 372 ye çıkarken 2022 yılına göre artış oranının % 100 dür. Hakaret ise 1 964 den 2022 için 2 805 çıkmış olup artış % 67 orandadır. Ayrıca 2021 yılı için 3 697 olan pasaport kanununa muhalefet suçu, 2022 yılı için 8 670 ulaşmış olup % 128 bir artış söz konusudur. Bu ise göç sorunu ile ilgilidir. 2021 yılında göçmen kaçakçılığı ile ilgili suç 1181 den 128 e gerilemeside bu sorunla ilgilidir. Bu arada teknoloji dahil gelişmeler ile birlikte bilişim suçları 333 den 2022 için 911 e çıkması ve % 300 lük bir artışa ek olaran dolandırıcılık 2021 yılında 552 den 2022 yılında 1173 e ulaşmasıyla % 100 den fazla bir artış önümüzde yaşanılacak sorunlarında bir sinyaldir.

2 <https://tr.euronews.com/2023/08/03/suca-suruklenen-cocuk-sayisi-10-yilda-ikiye-katlandi-en-cok-isnat-edilen-suc-yaralama-ve-h>

<https://www.dha.com.tr/yerel-haberler/antalya/suca-suruklenen-cocuklarin-hirsizlik-olayi-9-y-2324871>

<https://artigercek.com/guncel/tuik-acikladi-2022de-suca-suruklenen-cocuk-sayisi-artti-260017h>

[https://www.ntv.com.tr/turkiye/suca-suruklenen-cocuklarin-oraninda-artis,vNpGehrxJEiVxIGSclqRPA#:~:text=T%C3%BCrkiye%20%C4%B0statistik%20Kurumu'nun%20\(T%C3%9C%C4%B0K,y%C4%B1%C4%B1nda%20601%20bin%20754%20oldu.](https://www.ntv.com.tr/turkiye/suca-suruklenen-cocuklarin-oraninda-artis,vNpGehrxJEiVxIGSclqRPA#:~:text=T%C3%BCrkiye%20%C4%B0statistik%20Kurumu'nun%20(T%C3%9C%C4%B0K,y%C4%B1%C4%B1nda%20601%20bin%20754%20oldu.)

<https://www.diken.com.tr/rapor-suca-suruklenen-cocuk-sayisi-yuzde-148-artti/>

Dolayısıyla 2021 yılın çocuklar ve suç bilimi açısından yansıyan sayıların 2022 yılına göre % 64 oranında artış olmasında “yağma” suçu öncelikli bir suç olarak öne çıkmaktadır. Dikkat edilmesi gereken konulardandır. Sosyoekonomik gelişmeler bağlamında hırsızlık ve uyuşturucu madde ile ortaya çıkan artış ise genel artışında üstündedir. Türkiye de özellikle gençlik suçluluğu vede gençlik suç bilimi olmaması nedeniyle TÜİK te yansıtılan sayılar ise ancak bir veri olup yaşanan sorunun küçük bir resmi. Bu konuyu tartışmaya yardımcıdır. Fakat çözüm aramak ise zordur. En azından Türkiye genelinde bu sayıların üç ile çarpması daha da gerçekçidir. Ayrıca TCK.31 maddesi ve ÇKK ile çocukların bu açıdan korunmaması ise diğer önemli bir ayıptır. Sorun kaynağı olup bu artış ile doğrudan ilgilidir. Bunda en büyük etken ise 2005 yılından beri Türk hukuk dünyasında öne çıkan bazı ceza hukukçulardır.

Dolayısıyla bu sayılar ile suçlu çocuklar ile ilgili bir sorunun birden artması gibi bir görüntü ve nedenler ise aslında yeterli şekilde ele alınmamaktadır. Çocuk suçluluğu ve gençlik suçluluğu gibi farklılık ve yapıları bir asırdan beri ele almayan bir cehaletin yanı sıra sorunların ele alınması ve çözüm araması da gerçekçi değildir. Bunların arasında söz konusu “*suça sürüklenen çocuk*” gibi garabet tanımla halen masumiyet karinesi ve lekelemeye yönelik durum halen hiçbir şekilde dikkate alınmamaktadır.

Diğer taraftan ÇKK ve Türk Ceza Kanunu (TCK) birlikteliğiyle çocukların korunması adına 2005 yılından beri yapı ve de araçlarla çocuk adalet sistemini belirlemektedir. Çocukların korunması adına da, 2005 yılından beri 12 yaşındaki çocukların genel mahkemelerce tutuklanması gibi bir zalimlik 18 seneden beri mümkündür. Çocuk ağır ceza mahkemeleri ile yetişkinler gibi ağır cezalara maruz kalmalarına neden olan TCK/31. maddesi ve ÇKK ile birlikte (sözde) adalet ve çocuk korunmasından bahsedilmesi için bu durum henüz ilgi alanlarına girmemektedir. Çocuk Haklarına rağmen çocuklar için utanılmaması çözümü daha zorlaşmaktadır. Aksine sorun ve sorunları daha da derinleştirebilmektedir. Bu durumların içine sindirilmesi yüz yıl için geline nokta önemli bir ayıptır. Aynı zamanda çocuklara nasıl samiyetsiz olduğunun somut örneklerindendir.

Özellikle 2005 yılından beri çocukların /gençlerin korunması yerine çağın ötesine sahip bakış ile cezalandırma herşeyin önündedir. Güvenlik birimleri dahil suç nedeniyle bazı çocuklar ise bilindiği gibi adalet sistemine girmektedir. Bu süreçte dahil olan çocukların gençlerin, yetişkinler gibi cezalandırılması ve geleceklerin çalınması da bu süreçte mümkündür. “*Suça süreklenen çocuk*” gibi garabet tanımla çocukların lekelemesi amacıyla öne çıkan uygulamalar ve bu yöndeki sayılar ,TÜİK dışında aslında Adalet Bakanlığı için diğer önemli bir kaynaktır.

Bilindiği gibi Adalet Bakanlığı tarafından söz konusu uygulamalar her sene yayımlanmaktadır. Çocuklar dahil 2022 yılı için Adalet İstatistikleri arasında ³ “soruşturma süreci” ile ilgili olarak “*1.2. Cumhuriyet başsavcılıklarında soruşturma evresinde cinsiyet, yaş ve uyuşma göre şüpheli sayıları, 2022*” tablosu ayrıca 18 yaşın altındaki çocukları da içermektedir. 18 yaşın altındaki çocuklar ile ilgili olarak “**gelen**” ile ilgili kısımda (231 711) erkek , (50 749) kadın olmak üzere görüldüğü gibi toplam **(282 460)** çocuktan bahsedilmektedir. TÜİK ile (75 607) fark söz söz konusudur. Bunun dışında işlem yapılması açısından “gelen” dışında “*karara bağlanan*” ⁴ ve *gelecek yıla devir sayısı*” birlikte ele alındığında 2022 yılında savcılık biriminde 467 422 si erkek, 101 495 i kadın olmak üzere toplam çocuk sayısı ise **(568 920)** dir.

https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/29032023141410adalet_ist-2022cal%C4%B1sma100kapak1%C4%B1.pdf sf.65 ; 79.

<https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/310520221416422021H%C4%B0ZMETE%C3%96ZELK%C4%B0TAP.pdf> sf.70

4 Karara Bağlanan: Cumhuriyet başsavcılıklarında ve mahkemelerde dosya açılış yılına bakılmaksızın yıl içinde karara bağlanan toplam dosya sayısıdır. Yıl içinde karara bağlanan dosyalar yetkisizlik, görevsizlik, başka adli birime gönderme gibi karar türleri ile karara bağlanan dosyaları da kapsayabilmektedir.

Soruşturma süreci ile ilgili olarak 17 ve 18 sayfalar arasındaki “14. Cumhuriyet başsavcılıklarında karar türüne göre dosya sayıları, 2015-2022” tabloya göre 2022 yılı için genel olarak “*Gelen,karar bağlanan ve gelecek yıla devir dosya sayısı* “ise (21.197. 290) dır. Ek olarak” 16. Cumhuriyet başsavcılıklarında suça sürüklenen çocuklar hakkında yıl içinde açılan dosya oranı, %, 2015-2022 “ tabloya göre de 2022 yılı için bu oran ise % 3.5 olup 2015 yılındaki 4.9 oranında gerisindedir. Dosya sayısına göre dosya sayısı da (741 905) olup bu dosya da tek çocuk olmadığı için 2022 yılındaki soruşturma sürecindeki sisteme giren çocuk sayısı 750 binden fazladır.Dolayısıyla sadece soruşturma sürecinde en az bir milyon çocuktan bahsetmek mümkündür.

Görüldüğü gibi Cumhuriyet savcılığı açısından oluşan sayısal eksikliğin yanı sıra bu yönde bir yığılmada açıkça söz konusudur.Aslında ortada çocukları ilgilendiren önemli bir sorun sadece TUIK tarafından 2022 yılı için 206 bin 853'ü ise ile bakılmış olması , var olan resmin küçük bir kısmıdır. Sayılar ile bir uyum da yoktur. Çocuklara yönelik bu boyut hem ele alınmamaktadır. Hem de gizlendiği,tartışılmadığı bir durumdur.Ayrıca bu süreçte 2022 yılı için (174 533) Avukat arasında çocuklar ile ilgili olarak CMK Avukatları da bu sistemin parçasıdır. Soruşturma sürecinde ki veriler arasında örneğin (568 920) için CMK Avukatları içinde bir ödemede yapılmıştır. Adalet Bakanlığı tarafından 2022 yılı için açıklanan tarifeye göre hazırlık ve dolayısıyla soruşturma süreci için en az 649. TL ödenmesi öngörüldüğü için toplam 370 milyon TL vergi verenler tarafından ödenmektedir.

Ayrıca kovuşturma sürecinde “2.3 Ceza mahkemelerinde cinsiyet, yaş ve uyruğa göre sanık sayıları, 2022 “ tabloda 12-18 yaş açısından (36 406) sı 12-14 ve 15-17 grubu açısından (119 880) olmak üzere toplam gelen sayısı (156 286) dır. Özellikle görüleceği gibi 15-17 yaş grubu **% 76** oranındadır. Suç ve yargılama açısından “çocuk suçluğu” yerine aslında “**gençlik suçluğu**” açıkça görülmektedir.Her iki boyutun halen farklı farklı ele alınmaması ve yanlış çevirilerle kaçınılması da bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Ayrıca 2022 yılı için “*karar bağlanan*” sayısı ise (88 177) ve “gelecek yıla devir sayısı “ ise (68 109)dur. Hepsi birlikte kovuşturma kapsamında toplam **(312 572)** çocuk eklendiğin de **çocuk adalet sistemindeki 12-18 yaş arasındaki toplam çocuk sayısı görüldüğü gibi (881 492) dir.** Bu da diğer bir veri olup kovuşturma sürecin de ise CMK Avukat (Müdafii) için 2022 tarifesine göre 1.113 TL söz konudur. (312 572) çocuklar ile ilgili olarak avukatlara 348 milyon TL ödenmesini öngörmekte mümkündür.

Böylece 2022 yılında sözde “çocuk adalet sistemin”de yer alan çocuklar açısından hem kovuşturma ve soruşturma sürecinde CMK.150 madde açısından yer alan CMK avukatları için toplam 718 milyon TL ödeme yapılmaktadır. Ayrıca 2022 yılı için “Adli İstatistikleri” ise yayımlanmamıştır. 2021 yılı için ise yayımlanan çalışma arasında “ *Tablo 2.1.5 Ceza Mahkemelerine Yıl İçinde Gelen Dosyalardaki Suça Sürüklenen Çocuk Sayısı,TURKİYE 2014-2021*” tablosunda ise 2021 yılı için sadece (110 606) çocuktan bahsedilmektedir.**Bilindiği gibi sayılar ve istatistik , yalan söyleme yöntemi de birlikte içermektedir. Yalanında üç türü vardır derler Şiddet derecesine göre birinci yalanlar,ikincisi kuyruklu yalanlar, üçüncüsü ise istatistik derler.**

Dolayısıyla suç ve koruma açısından çocukları ve gençleri ilgilendiren bu sayılar özellikle herkes tarafından kendine göre bakılmak istenmektedir.Sorumlunun öne çıkarılması yerine disiplinlerarası çalışma ve koordinasyon diyerek herkesinde kendine göre ve düzeyine ,kalitesine baktığı ve de topun dolaştığı bir durum aslında çocukların nasıl araç olduğunun ve istimarın diğer bir sonucudur. Diğer taraftan CMK Avukatları açısından 2022 yılı için en az 700 milyon TL den fazla bir ödeme bahsedilirken “*üç köfte beş kuruş*” gibi mazeretin arkasına sığınabilecek bu ücret politikası çocuklar dışında herkesinde işine de gelmiştir. Süre gelmiş bir çocuk/gençlik adalet sisteminden de böylece bahsedilmektedir.Başta “adil yargılama hakkı” dahil yoğun bir şekil de ki hukuksuzluğu/adaletsizliği önlemek vede çocukların yanında olunması gibi gibi görev insan hakları açısından öne çıkmaktadır.Halen çocukların geleceğinde etkilemektedir.

Ayrıca yüz yıl için de çocuklara yönelik durumu da özetlemekte olan hem TUIK hemde Adalet Bakanlığı tarafından açıklanan sayılar açısından ortaya çıkan çelişkiler ve kargaşa aslında çocuklara bakışı ve de

insanlığa bakışını yansıtmaktadır.Ciddiyetsizlik ve çocuk hakları açısından ayıbında ötesindedir. 2005 yılından beri ÇKK ile birlikte her sene yetkisi olmayan “sosyal çalışma görevlisi” veya en son olarak “adli destek görevlisi” gibi çeşitli bir şekilde üretilen görevlilerce insan hakları ile ilgili görev ve uygulamayı etkilemektedir.Sosyal hizmet konusunda eğitim almamış taklitleri ve yetkisi olmayan kişilerce düzenlenen rapor söz konusudur. Gençler açısından Pekin Kuralına rağmen sosyal ortam ve yaşam koşulları konusundan her hangi bilgi almadan 100 binlerce çocuğun gelecekları de çalınabilmiştir.Özgürlüklerde kısıtlanmaktadır. Adalet sistemine girenler arasından bir kısmını tutuklama ve ağır cezalara maruz kalmaları adalet sisteminin acı ve zalimce gerçeklerindendir.Soruşturma süreci dahil denetimli serbestlik kapsamına girenlerin yanı sıra yargılama sonrası beraat etme oranı da oldukça yüksektir.Davaların uzun süremeleri de diğer bir sorundur.Adalet sistemine giren çocukların gelecekları de çalınmış/karartılmış olup bu adalet sisteminin de kurbanlarıdır. .Buna herkeste ortaktır.

Ayrıca bilindiği gibi 2012-2014 yılında UNICEF Türkiye Ofisi tarafından Adalet Bakanlığı ile “**Çocuklar için Adalet**” AB Projesi kapsamında işbirlik yeni bazı uygulamaların üretilmesine neden olmuştur. 2005 yılından beri bir aktör ve sektör olup BMÇHS yerine ÇKK’nun uygulanmasına yönelik bu AB proje kapsamında başta “Sosyal Çalışma Görevlisi (SÇG)” ve “sosyal inceleme raporunun” uygulamasına yönelik görüldüğü gibi çeşitli kitaplarda ⁵ üretilmiştir. Bunlardan en önemlisi ise “**Sosyal Çalışma Görevlileri İçin Eğitim Kitabı**” dır. Çocuklar dahil hem sosyal hizmet hemde adalet için utarıılması gereken bir kaynaktır. Pekin Kuralının 16 maddesi ve TBMM açısından TBB tarafından yapılan uyarıya rağmen dikkat edilmesinin göz ardı edilmesi gerçeğı ile birlikte bu yönde ek bir açıklamada olmadığı için halen geçerli bir kaynak olarak halen UNICEF Türkiye Ofisinin web sayfasında yer alması ve etkisi nedeniyle sorumluluk birlikte öne çıkmaktadır. Bu yönde ÇKK daki yaşanan süreçler dahil rol ve görevlerin açık olmaması gibi beceri ve hukuksuzluk ile de halen geçerli kaynaklar arasındadır.

Adalet adına 2005 yılından yozlaşmış/yozlaştırılmış araç ve aktörlerce adalet sistemi ve katkılar ile çocuklar kurban edilmiştir. Buna suç mağduru kurban ve korunma ihtiyacı olan çocuklar için de geçerlidir. TÜİK tarafından 2022 yılı için güvenlik birimler açısından 259 bin 106 “suç mağduru” çocuk aynı zamanda “korunma ihtiyacında olan çocuk” kapsamındadır.Diğer taraftan yüzde 43,1’ini mağdur edilen çocuklar oluşturduğu vurgulanmaktadır. Adalet sistemi açısından suç mağduru olarak gelen veya getirilen 232 bin 739 çocuğun yüzde 58,5’i yaralama ile ilgilidir. 13,7’si cinsel suçlar arasında yer aldığı da açıklanmaktadır. Adalet Bakanlığı için suç mağduru çocuklar için bir ayırım ve bilgi henüz yoktur. Genel bir sayı ile bu sorun geçiştirilmektedir. Dolayısıyla suç mağdurları açısından cinsel suç mağduru olarak kıssac (30 000) çocuktan da ayrıca bahsedilmektedir.

ÇKK kapsamında sorumlu birim ise Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığıdır. Yatılı kurumlarda sadece 14.000 ve 9 335 koruyucu aileden bahsedilirken buna çocuk korumak ve sosyal hizmet demek aslında önemli bir ayıptır.Üstelik “Avrupa Sosyal Şartında” yer alan sosyal hizmetlerden yararlanma hakkı gibi yükümlük ve başlığın uygulama açısından örtüşmediği özgün durum söz konusudur. Bu durum sosyal yardım hakkı içinde geçerlidir. Halbuki ÇKK kapsamında “korunma ihtiyacı olan çocuklar” için çocuk işçiliği dahil yoksul aileler

5 <https://www.unicef.org/turkiye/raporlar/uluslararasi-%C3%A7ocuklar-i-%CC%87%C3%A7i-%CC%87n-adalet-sempozyum-ki-%CC%87taplari-aral%C4%B1k-2012> Sf. 262-310.

<https://www.unicef.org/turkiye/raporlar/sosyal-%C3%A7ali-%C5%9Fma-g-%C3%B6revlileri-i-%C3%A7in-e-%C4%9Fitim-kitabi-kas%C4%B1m-2013> Sf.262-310

<https://www.unicef.org/turkiye/raporlar/aday-hakimler-i-%C3%A7in-%C3%A7ocuk-adalet-sistemi-e-%C4%9Fitimi-e-%C4%9Fitici-el-kitab%C4%B1-2014>

<https://www.unicef.org/turkiye/raporlar/aday-hakimler-i-%C3%A7in-%C3%A7ocuk-adalet-sistemi-e-%C4%9Fitimi-e-%C4%9Fitici-el-kitab%C4%B1-2014>

<https://www.unicef.org/turkiye/raporlar/denge-denetimli-serbestlik-gen%C3%A7lik-program%C4%B1-bro%C5%9F%C3%BCr>

açısından 100 binlerce değil milyonlarca çocuktan bahsedilmek mümkündür.Kamusal görev yerine bu alanın ve hizmetin boşaltılması gibi hedefin de görüldüğü gibi herşeyinde önüne çıkabilmesi gerçekler arasındadır.

Bu bilgiler bağlamında 2022 yılı için TUIK tarafından söz konusu olan **(259 106)** suç mağduru ve de “korunma ihtiyacı olan” bu çocuklara ek olarak Adalet Bakanlığının soruşturma ve kovuşturma sürecine dahil olan (**881 492**) çocuk hem TCK/31.madde ve ÇKK ‘nın da mağduru veya kurbanıdır. Birlikte ele alındığında toplam **(1.140.598)** **adalet sistemi ve koruma adına kurban edilmiş çocuktan bahsedilmektedir. Diğer sayılar ile birlikte söz konusu bakış ve yapı düşünüldüğünde ortada 1.5 milyon çocuktan bahsedilirken bu çocuklar için gelecek aranması ve de yozlaşmış araçlarla beklenmek oldukça zordur.** Gençlik suç bilim açısından gri alan ile ilgili durum ele alındığında ise bu sayıların en az iki ile çarpması gerekmektedir.Yoksa halen bu sayılarla çocuklar ve kendimizi kandırabiliriz.

Çocuklar açısından gelecek yüz yıl için bu sayılar ve bilgiler düşünüldüğünde aynı zamanda yüzyılda gelinen nokta ile adil ve adaletli tutum ve davranıştan nasıl uzak olmanın da özetidir. Evrensellikten ve en azından kaynak kanunlar açısından ise oldukça uzağız. Özellikle TUIK sayıları arasında suç mağdurları/kurbanları açısından cinsel suç mağduru/kurbanı olarak (30 000) çocuktan da ayrıca bahsedilmektedir.Bu çocuklar için cinsel istismarı ise aynı zamanda insan hakları suçları kapsamındadır. Diğer taraftan Adalet Bakanlığı ⁶ tarafından 2021 yılı için söz konusu Adli İstatistikler arasında TCK.nun sadece 103-104 maddelere dayalı olarak soruşturma kapsamında ki mağdur/kurban çocuk sayısı ise (71 204) dur. Taciz açısından buna (56 087) çocuk sayısını eklemekte mümkündür. Dolayısıyla açıklanan sayılar arasında çelişkinin ötesinde çocuklar ve uygulama açısından eksik bir resimde ortaya çıkabilmektedir. Bir gizleme ve bilgi kirlenmesi söz konusudur.Aynı zamanda ÇKK/ 6. maddesi ve sosyal çalışmacı taklitleriyle birlikte “*sosyal çalışma görevlileri*” ve “*adli destek görevlisi*” aynı zamanda çocukların nasıl korunup kollanmaması ile ilgili bir sorgulama noktasıdır.Özellikle de ÇKK/ 6 ve 44. maddesinin işletilmeden savcılık tarafından “Çocuk İzlemem Merkezi” ve “Adli Görüşme Odaları” gibi görsel kayıtla delil oluşturmaları arasında avukatlar ve sosyal çalışmacıların çocukların yanında olmaması insan hakları ve adil yargılama açısından sorgulanması ,UNICEF Türkiye Ofisi dahil önceliklidir.

Diğer taraftan çocukların “*erken ve zorla evlendirme*” konusu halen önemli bir sorundur. Üstelik 11 Ekimler de “Dünya Kız Çocukları” kutlanmaktadır.Zorla evlendirilmesi dahil 18 yaşın altındaki kızların evlendirilmemesi için ⁷ bu gün kutlanırken Türkiye de halen eğitimi terk eden çocuktan bahsedilmektedir. Doğum, ve evlendirmeler gibi çeşitli sorunlar aynı zamanda bu güne özgü olarak çeşitli haberlere yansıtılmaktadır.Daha önceki yıllarda yaşanan benzer sorunlar ise her zaman olduğu gibi kopyala- yapıştır şeklinde geçirilecektir. Aynen devam etmesi sadece çocuklar ile dalga geçmek gibidir.Aslında gereğini yapmak yerine yakınılarak,söylemlerde bulunarak veya ahkam kesmeler birlikte ele alındığında ortada samiyetten uzak bir iki yüzlülükte çocuklar için ortaya çıkmaktadır.Aynı zamanda çocuklar için yaşanan sorunları seyretmek,hukuksal ve sosyal koruma açısından sefilliğe ortak olmak, insan hakları ve çocuk hakları dahil değerlerin ve de insanlığın lekelenmesine sadece yardımcı olabilmektedir.

Bu açıdan çocuklar ile ilgili olarak yapılan kutlamalar arasında çocuklara yönelik hesap vermek ,çocuklar için daha anlamlıdır.Özeleştir ve yüzleşmek daha da gerçekçidir.

6<https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/310520221416422021H%C4%B0ZMETE%C3%96ZELK%C4%B0TAP.pdf> sf.25.

7 <https://www.ntv.com.tr/galeri/turkiye/dunya-kiz-cocuklari-gunu-mesajlari-dunya-kiz-cocuklari-gununun-tarihcesi,JHiOsY5QBEKKhUL5cudz4g/jXEwvfnHAU6tGACUTq8nMQ>

<https://www.evrensel.net/haber/500844/11-ekim-dunya-kiz-cocuklari-gunu-egitimsizlik-aclik-ve-istismar-kiskacinda-kiz-cocuklari>

<https://tr.euronews.com/2019/10/11/11-ekim-dunya-kiz-cocuklar-gunu-kizlar-okullulasabiliyor-mu>

Yine bu yöndeki bilgiler arasında BMÇHS sözleşmesine rağmen TMK göre 18 yaşın altındaki çocukların evlendirilmesi ve reşit kılması halen mümkündür.Bu uygulama çocuklar için önemli ayıptır.Ayrıca Adalet İstatistiklerinin 2021 yılı (sf.197) ile ilgili olarak 16 yaşındaki çocukların aile mahkemelerce evlendirme izin sayısı görüldüğü gibi (13 473) dür. Bu sayılar ile örtüşmemektedir. Bu çocuklar aynı zamanda ÇKK/6 maddesi ve 44 maddesi kapsamındadır.Ancak 2005 yılından beri dikkate edilmemesi diğer önemli bir hukuksal ayıptır Ayrıca TMK kapsamında 17 yaşındaki kişiler için aileler tarafından verilen izinle söz konusu resmi nikah sayısı ise bu bilgiler arasında yoktur.Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yatılı kurumların azaltılması dahil korunma ihtiyacı olan çocuklar ile ilgili resmi vesayet kurumu gibi yapısal eksiklikte önemli bir etkidir.Bu bağlamda oluşan boşluk ve kavram kargaşaları nedeniyle günümüzde ve özellikle 2023 yılında çocukların 9 veya 12 yaşından evlendirilmesine yönelik talepler, dinsel öğreti açısından söz konusu olabilmektedir.Özellikle de müftülük tarafından ve resmi nikah kıyılmadan dinsel törenin suç olmasının ortadan kalmasıyla 18 yaşın altındaki kişilerin evlenme sayısı bu açıdan bilinmemektedir.Suriyeden sığınan aile ve çocuklar için ise bu boyut kasıtlı bir şekilde geçirtilmektedir.

Diğer taraftan 2021 yılı için Adalet İstatistikleri arasında reşit olmayanla cinsel ilişki ile ilgili TCK/104 kapsamında (sf 53) soruşturma sürecinde yapılan ve karar verilen sayı ise (26 324)dir.Bu kararlar arasında (22 372) nin kovuşturmayaya yer almadığı kararı da aslında erken ve zorla evlendirme ile ilgilidir. Bu yönde ki büyük oran aynı zamanda çeşitli sorunları da içermektedir. Bu sayıların birbirine uyumlu olmasını da gerekmektedir. Ayrıca erken ve zorla evlenme ile ilgili sorun bildirim ile ilgili ÇKK/6 ve 44. maddesi kapsamındadır. Bu yönde bir “sosyal inceleme raporunun” da düzenlenmesi önceliklidir.Bu durum CMK Avukatları içinde geçerlidir.Bilindiği gibi kurallara dayalı devlet modelinde kurumlar ve anayasa herşeyinde önündedir. Sözleşmelerde bunların arasındadır.CMK Avukatlarını da içeren bu durum, hem Adalet hemde ASHB ve de çocuklar için daha da önemlidir.Yakınma yeri değil çözüm yeridir.Ancak söz konusu yanlışlar ve buna dayalı olarak ortaya çıkan adaletsizlik ve hukuksuzluk için gerçeklerle ve ayıplarla ve de aktörlerle birlikte yüzleşmeyi ,özeleştiriyi gerekmektedir.

Böyle bir çözümsüzlüklerle birlikte ikinci yüz yılda çocukların geleceğini beklemek ve umut vermek maalesef gerçekçi değildir. Gerçekler aynı zamanda acıdır.

Karakter, bakış ve bilgi ise çocuklar dahil öncelikli çözümlerdendir.Bunların arasında çocuklar açısından karakter kaybolduğunda herşeyin de kaybolması bu süreçte günümüzde daha da önemlidir. 11.10.2023

SHU Nihat Tarımeri ⁸

Çocuk Koruma TÜRKİYE

EK : <https://www.cocukkorumaturkiye.com/cocuk-korumama-kanunu-1/><https://www.cocukkorumaturkiye.com/cocuk-korumama-kanunu-1/>